

NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 13.10.2023

Vår ref.: 202218755-6 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Vedtak om forlenget dispensasjon til å begrense størrelsen på energileddet i regional- og distribusjonsnettet ut 2024

RME viser til vårt vedtak av 14. oktober 2022 der alle nettselskap som eier regional- og distribusjonsnett ble gitt dispensasjon fra forskrift om kontroll av nettvirksomhet §§ 14-1, 14-2 og 15-1 til å begrense størrelsen på energileddet. Dispensasjonen var tidsbegrenset med varighet ut 2023. Tilsvarende dispensasjon ble innvilget til Statnett for å begrense energileddet i transmisjonsnettet.

Statnett SF har i brev av 12. september 2023 søkt om at dispensasjonen til å begrense energileddet forlenges til utgangen av 2024. RME finner det naturlig å se dispensasjonen til Statnett og dispensasjonen til underliggende nettselskap i sammenheng, og fatter vedtak om at også dispensasjonen til underliggende nettselskap forlenges til utgangen av 2024.

Vedtak

Dispensasjon gitt i vedtak av 14. oktober 2022 til alle nettselskap som eier regional- og distribusjonsnett forlenges og gis varighet til og med utgangen av 2024.

Nærmere om energileddet

Utformingen av tariffer i transmisjons-, regional- og distribusjonsnett er regulert i forskrift om kontroll av nettvirksomhet. Av forskriftens § 14-1 første ledd følger det:

«I transmisjons- og regionalnett skal energileddet avspeile marginale tapskostnader. Energileddet skal være referert til de enkelte tilknytningspunkter og skal tidsdifferensieres. Tidsdifferensieringen skal minimum være ukentlig med en sats for dag og en annen sats som gjelder både natt og helg. Marginale tapsprosenten skal beregnes med hensyn til systembelastningen i et samlet nettsystem og en produksjons- og lastsituasjon som er representativ for hvert enkelt tidsavsnitt. Tapsprosenten for henholdsvis uttak og innmating skal ha samme absoluttverdi, men motsatt fortegn.»

Tilsvarende bestemmelse gjelder for innmating fra produksjon etter forskriftens § 15-1.

E-post: rme@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

www.nve.no/reguleringsmyndigheten

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Energileddene i regional- og transmisjonsnettet skal beregnes ukentlig. Nettselskapene beregner for hvert punkt i nettet en marginaltapsprosent som differensieres mellom dag, natt/helg. Energileddet settes som en funksjon av marginaltapsprosenten multiplisert med områdeprisen.

For distribusjonsnett er det i forskriftens § 14-2 krav om at energileddet skal dekke marginale tapskostnader. Energileddet kan i tillegg dekke en andel av nettselskapets øvrige kostnader.

Marginaltapsprosentene sier hvor mye overføringstapene i nettet endrer seg når det mates inn eller tas ut kraft i de ulike punktene i nettet. Er marginaltapsprosenten positiv, øker nettapet i hele kraftsystemet ved innmating/uttak i punktet. Er den negativ, reduseres nettapet i kraftsystemet. Innmating og uttak i samme punkt har samme marginaltapsprosent, men med motsatt fortegn.

Energileddet beregnes ved å multiplisere den aktuelle marginaltapsprosenten med spotprisen i det aktuelle budområdet. Når spotprisen blir svært høy, blir også energileddet høyt. Energileddet gjenspeiler som følge av dette marginalt samfunnsøkonomisk tap eller gevinst ved innmating til/uttak fra transmisjonsnettet i de ulike punktene.

Alle nettkunder omfattes av forskrift om kontroll av nettvirksomhet §§ 14-1, 14-2 og 15-1 som regulerer hvordan energileddet for innmating og uttak skal beregnes. I Sør-Norge er det i hovedsak uttak som betaler positive energiledd og produsenter som har negative energiledd. Det betyr at energiledd i hovedsak er en kostnad for uttakskundene, mens det for de fleste produsentene i denne delen av landet er en inntekt. I Midt- og Nord-Norge er det i hovedsak motsatt. Det er lokale variasjoner mellom hvem som betaler og hvem som får betalt gjennom energileddet.

Kravet om at energileddet skal gjenspeile marginale tapskostnader var en av de første tariffbestemmelsene som ble tatt inn i regelverket etter at energiloven trådte i kraft. Kravet var med i retningslinjer for overføringstariffer fra 1993, og kom inn i forskrift om kontroll av nettvirksomhet da den trådte i kraft i 1999.

Bakgrunnen for saken og tidligere dispensasjoner gitt for å begrense størrelsen på energileddet

Den 19. august 2022 orienterte Statnett RME om at de hadde besluttet å sette energileddet til null. I brev av 23. august 2022 ba vi Statnett gjøre rede for lovligheten av den vedtatte tariffendring. Statnett oversendte 30. august 2022 sin vurdering der det fremgikk at de mente at tariffendringen de hadde vedtatt var i tråd med gjeldende regelverk for utforming av energileddet. Subsidiert søkte de om dispensasjon fra forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 14-1 slik at de kunne sette energileddet til null.

RME fant at Statnetts endring av energileddet var ulovlig, men kom til at vi kunne gi dispensasjon fra forskrift om kontroll av nettvirksomhet §§ 14-1 og 15-1. Dispensasjon for

endringen av energileddet ble derfor innvilget i vedtak av 31. august 2021 med varighet frem til og med 31. oktober 2022.

Den 22. september 2022 søkte Statnett om at dispensasjonen av 31. august 2021 skulle forlenges ut 2023. RME innvilget den 14. oktober 2022 dispensasjon til å begrense energileddet i transmisjonsnettet ut 2023. RME innvilget ikke søknaden om å sette energileddet til null, men tillot Statnett å sette et tak på kraftprisen som ligger til grunn for beregning av energileddet så lenge taket ikke settes lavere enn 35 øre/kWh. Tilsvarende dispensasjon ble innvilget til alle eiere av distribusjons- og regionalnett.

RMEs vurderinger

Etter kontrollforskriften § 18-2 kan RME i «særlige tilfeller» gi dispensasjon fra forskriften og vilkår i konsesjoner gitt av RME. Ordlyden taler i retning av at dispensasjonsadgangen er snever. Forarbeidene til dispensasjonshjemmelen for vilkår i omsetningskonsesjoner i energiloven § 4-1 fjerde ledd gir en viss veiledning for forståelsen av begrepet «særlige tilfeller», jf. Ot.prp. nr. 56 (2000-2001) s. 56. I likhet med det forarbeidene her legger til grunn, må det også etter kontrollforskriften § 18-2 foreligge kvalifiserte grunner for å dispensere fra forskriftens normalordning. I denne sammenheng tilsier dette utgangspunktet at dispensasjonsadgangen utgjør en sikkerhetsventil som særlig kan være aktuell i de tilfellene hvor beregning av energileddet fører til utilsiktede konsekvenser i strid med reglens formål, men dispensasjonsadgangen er ikke begrenset til kun å gjelde i slike tilfeller.

Det er grunnlag for å forlenge dispensasjonen

Da RME 14. oktober 2022 innvilget Statnett sin søknad om reduserte energiledd, var det i en situasjon med svært høy kraftpris og utsikter til vedvarende høye priser. Det er fortsatt stor usikkerhet knyttet til kraftprisen i 2024 som følge av blant annet krig i Europa og redusert tilgang til gass. Som følge av denne usikkerheten og et ønske om stabilitet og forutsigbarhet for alle nettkundene og nettselskapene i det kommende året, mener vi at det er grunnlag for å forlenge dispensasjonen ut 2024. Vi registrerer også at regjeringen har sendt ut forslag om å forlenge midlertidig forskrift om bruk av flaskehalsinntekter og forlenget strømstøtteordningen for husholdninger ut 2024.

Ved å tillate at Statnett og underliggende regionalnett kan begrense størrelsen på energileddet, vil det både begrense hvor mye de krever inn gjennom energileddet, men også hvor mye de betaler ut til kunder med negative marginaltapssatser. Hittil i 2023 har dispensasjonen bidratt til lavere nettkostnad for uttakskunder i Sør-Norge, men også at produsenter av kraft har fått lavere utbetalinger gjennom energileddet enn hva de skulle hatt uten innvilget dispensasjon.

Energileddet bør fortsatt gjenspeile forskjeller i marginaltap

Formålet med energileddet er å gi prissignaler til produksjon og forbruk som gjenspeiler de samfunnsøkonomiske tapene og gevinstene ved at det mates inn og tas ut kraft i ulike deler av nettet. Energileddet skal på denne måten bidra til en effektiv utvikling og

utnyttelse av nettet. Energileddets funksjon er derfor den samme enten kraftprisene er høye eller lave.

Vi mener at det er viktig at det fortsatt beregnes punktvis marginaltapssatser i regional- og transmisjonsnettet. I vurderingen av om dispensasjon skal gis er det av betydning hvilke konsekvenser tiltaket får for øvrige kunder og aktører. Energileddet gir prissignal på kort sikt, men er også en av faktorene som kan være med å avgjøre lokalisering av for eksempel industri og kraftproduksjon. Ved å sette energileddet til null mister uttakskunder som har lokalisert seg i områder med negative energiledd for uttak fordelene ved å ha en plassering som er gunstig for nettet. Tilsvarende gjelder for produsenter.

Vi mener det er riktig å opprettholde energiledd som gir signaler om hvordan kunden påvirker tapsforholdene i et samlet nettsystem. Dette gjelder selv om uttakskunder i områder med høy kraftpris i stor grad har tilpasset seg de høye kraftprisene. Mange kunder har gjort kortsiktige tiltak for å redusere forbruket og mange har også har satt i gang tiltak som kan bidra til større grad av energieffektivitet på lengre sikt.

Med marginaltapsbaserte energiledd vil prissignalene opprettholdes, noe som isolert sett er bra. De høye kraftprisene vil imidlertid føre til at nettleien må økes for kunder som allerede betaler svært mye for kraften de forbruker. Riktige prissignaler må derfor veies opp mot de store økonomiske ulempene strømkundene vil oppleve i nåværende situasjon når vi skal vurdere dispensasjonssøknaden.

Ved å opprettholde beregningene av punktvis marginaltapssatser og å tillate at det settes et tak på kraftprisen som legges til grunn, får kunden fortsatt signal om hvordan bruken påvirker nettet. Samtidig hindrer en at energileddet gir urimelige utslag som kommer i tillegg til allerede høy kraftpris.

Det tillates å sette tak på kraftprisen til 35 øre/kWh ved beregning av energileddet

RME vil tillate at det settes et tak på kraftprisen som brukes til å beregne energileddet. Taket fastsettes til 35 øre/kWh. Dette er basert på at referanseprisen på kraft (dvs. prisen på nettap som har inngått i beregningen av nettselskapenes inntektsrammer) i gjennomsnitt har ligget på 34,6 øre/kWh¹ i perioden 2014-2021.

Å sette taket på kraftprisen på et nivå som er i nærheten av det nettselskapene og kundene forventet før 2022, vil innebære at energileddet forblir på tilnærmet samme nivå som tidligere år og ikke bidra til noen ytterligere kostnadsøkning for nettkundene i områder med høye kraftpriser. Samtidig vil det bli beregnet punktvis marginaltapsprosentene noe som innebærer at kundene får signal om de er med på å øke eller redusere marginale tapskostnader.

---

¹ De gjennomsnittlige referanseprisene varierer mellom 311-366 kr/MWh mellom de ulike prisområdene. Et rent snitt av disse gir 346 kr/MWh. De årlige områdeprisene er inflasjonsjustert opp til 2021-kroner før gjennomsnittspriser beregnes.

Oppsummering og konklusjon

Etter en samlet vurdering har RME vurdert det er grunnlag for å forlenge dispensasjon gitt i vedtak av 14. oktober 2022 slik at den gis varighet til utgangen av 2024. Det innebærer at alle nettselskap som eier regional- og distribusjonsnett kan sette et tak på kraftprisen som legges til grunn for beregning av energiledet. Taket kan ikke settes lavere enn 35 øre/kWh.

Med hilsen

Bjørnar Araberg Fladen
Seniorrådgiver

Godkjent av Tore Langset
Direktør

Godkjent i henhold til RME sine interne rutiner.

Mottakerliste:

HYDRO ENERGI AS
VANG ENERGIVERK KF
ROLLAG ELEKTRISITETSVERK AS
UVDAL KRAFTFORSYNING SA
TELEMARK ENERGI PRODUKSJON AS
TINFOS AS
VEST-TELEMARK KRAFTLAG AS
SIRA KVINA KRAFTSELSKAP
KE NETT AS
STRANDA ENERGI AS
SVORKA ENERGI AS
BINDAL KRAFTLAG SA
ELMEA AS
ALTA KRAFTLAG SA
PORSÅ KRAFTLAG AS
SØR-NORGE ALUMINIUM AS
GRIUG AS
Aktieselskabet Saudefaldene
RAKKESTAD ENERGI AS
HALLINGDAL KRAFTNETT AS
VESTALL AS
ARVA AS

ELVENETT AS
VESTMAR NETT AS
NORGESNETT AS
BKK AS
LNETT AS
NORDVEST NETT AS
LEDE AS
LUCERNA AS
ELINETT AS
ELVIA AS
BARENTS NETT AS
HYDRO ALUMINIUM AS
STANGE ENERGI NETT AS
ETNA NETT AS
STATKRAFT ENERGI AS
FØIE AS
SØR AURDAL ENERGI AS
HERØYA NETT AS
MODALEN KRAFTLAG SA
LUOSTEJOK KRAFTLAG SA
ISALTEN NETT AS
FAGNE AS
VEVIG AS
HÅLOGALAND KRAFT NETT AS
LINEA AS
ENIDA AS
NORANETT HADSEL AS
ASKER NETT AS
VONETT AS
MIDTNETT AS
MELØY NETT AS
INDRE HORDALAND KRAFTNETT AS
RØROS E-VERK NETT AS
SKIAKERNETT AS
SVABO INDUSTRI NETT AS
SANDØY NETT AS (Inaktiv i brreg)
VISSI AS
ANDØY ENERGI NETT AS
STRAUMNETT AS
NETTSELSKAPET AS
HEMSIL NETT AS
KLIVE AS
TENSIO TN AS
TENSIO TS AS
EL-VERKET HØLAND AS

NETTINORD AS
LYSNA AS
BØMLO KRAFTNETT AS
HAVNETT AS
KVAM ENERGI NETT AS
FJELLNETT AS
HAFSLUND ECO VANNKRAFT AS
JÆREN EVERK AS
S-NETT AS
DE NETT AS
BREHEIM NETT AS
SYGNIR AS
SUNETT AS
NOREFJELL NETT AS
STRAUMEN NETT AS
RK NETT AS
LEGA NETT AS
MELLOM AS
ROMSDALSNETT AS
STANNUM AS
KYSTNETT AS
GLITRE NETT AS
LINJA AS

Kopimottakerliste: